

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

בפני כב' השופטת ליאת הר ציון

יניב פורת

התובע

על ידי ב"כ עו"ד תומר אפלדורף

נגד

קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

הנתבעת

על ידי ב"כ עו"ד עופר לריש ועו"ד סיוון נוימרק

פסק דין (מתוקן)

1 לפני תביעה כספית שעילתה הפרת זכויות יוצרים. התובע טוען כי הנתבעת העתיקה לאתר
2 האינטרנט שלה גרפים וניתוחים שפרסם באתרו "בטא בורסה"
3 <http://www.betabursa.co.il> בניגוד לדין.
4

רקע עובדתי:

5
6
7
8 2. התובע עוסק בהשקעות שוק ההון ובפרסומים וניתוחים של מניות אינטרנטיים ייעודיים.
9 התובע הקים את אתר "בטא בורסה", בו הוא מפרסם מעת לעת ניתוחים והארות בנוגע
10 למניות, מטבעות, מדדים וסחורות הנסחרות בבורסה הישראלית.
11

12 3. הנתבעת הינה חברה פרטית העוסקת בהפעלת אתר אינטרנט-
13 <http://www.bursagraph.co.il> (להלן: "האתר"), אתר כלכלי-פיננסי במסגרתו מוענקים
14 למשתמשי האתר שירותים וכלים לניתוח מגמות שוק ההון באמצעות ניתוח טכני של
15 מדדים שונים המאפשרים חיזוי ומחקר מגמות.
16

17 4. הנתבעת מעניקה שירות בתשלום למשתמשים פרטיים ומוסדיים בתוכנת ה"בורסה גרף
18 לניתוח טכני" (להלן: "התוכנה"). התוכנה הינה פרי פיתוחה של הנתבעת והיא מאפשרת
19 ניתוח של מגמות מסוימות בשוק ההון ביחס למניות ספציפיות על בסיס נתונים הקיימים

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

1 במערכות הנתבעת הנאספים ממקורות חיצוניים. הפלט של התוכנה והביטוי לאותו ניתוח
2 נעשה באמצעות גרפים באמצעותם ניתן לבצע חיזוי של מגמות שוק.
3
4 5. התובע הצטרף לשירותי התוכנה של הנתבעת ביום 31.1.2010, באמצעותה פרסם ניתוחים
5 והארות באתרו - "בטא בורסה", בנוגע למניות, מטבעות, מדדים וסחורות הנסחרות
6 בבורסה הישראלית.

7
8 6. לטענת התובע, ביום 20.4.2012 הבחין התובע כי הנתבעת העתיקה לאתרה במשך כשבועיים
9 גרפים שפרסם באתרו, ולצדם ניתוחיו האישיים לגרפים. במרבית ההערכות, הנתבעת לא
10 נתנה לתובע קרדיט על יצירותיו, אלא אף לקחה את הקרדיט לעצמה.

11
12 לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, בחומר הראיות בפני, בחקירות הצדדים וכן בסיכומיהם, אני
13 סבורה כי על התביעה להתקבל, וזאת מהטעמים המפורטים להלן:

האם התובע הוא בעל זכויות היוצרים בגרפים ובניתוחים?

14
15
16
17 7. התובע טוען כי יש לו זכויות יוצרים כלכליות ב-13 יצירות, וזכויות יוצרים מוסריות
18 ב-11 יצירות. התובע רואה בכל גרף כיצירה בפני עצמה ובכל ניתוח כיצירה בפני עצמה.

19
20 8. לטענת התובע רק בשני גרפים (מוצגים 10.1 ו-10.2) ניתן לו קרדיט על יצירותיו ולא ניתן לו
21 קרדיט לשאר היצירות- 6 יצירות גרפיות נוספות (מוצגים 10.3-10.8) ו- 5 יצירות
22 טקסטואליות (מוצגים 10.2, 10.3, 10.5, 10.6, 10.8). ולכן לטענת התובע, הופרה זכותו
23 הכלכלית ביחס ל-13 יצירות אלה. כמו כן לטענתו הופרה זכותו המוסרית ביחס ל-11
24 היצירות שבהן לא ניתן לו קרדיט.

25
26 9. עוד הוסיף התובע, כי הוא יצר את הגרפים באמצעות תוכנת הנתבעת והוא זה שכתב את
27 הניתוחים באתרו. הוא זה שבחר את המניות, את הפרמטרים העיצוביים של הגרפים, את
28 היישומים שיופעלו על הגרפים, צבעים וכדומה, על מנת שהגרפים ייווצרו באמצעות
29 התוכנה. בנוסף, הוא זה שבחר היכן לשים סימונים, כגון הדגשה, חצים וכיוצ"ב על הגרפים,
30 אשר חלקם נעשו באמצעות תוכנות חיצוניות לתוכנת הנתבעת, וכי הניתוחים נשוא התביעה
31 הם הביטויים שלו, בשפתו, למסקנות שלדעתו עולות מן הגרפים (סעי' 5 לסיכומי התובע).

32
33 10. הנתבעת שוללת את טענות התובע וטוענת כי הגרפים הינם תוצרה הבלעדי של תוכנת
34 הניתוח הטכני פרי פיתוחה. לפיה, בבסיסה של תוכנה זו, מערכת ממוחשבת המקבלת

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

- 1 נתונים גולמיים עדכניים, הנרכשים על ידי הנתבעת מהבורסה לניירות ערך אודות מניות
2 נסחרות. התוכנה מאפשרת למשתמש להקליד נתונים מסוימים הנוגעים למניות אלה על פי
3 רשימה סגורה.
4
- 5 11. הנתבעת טוענת כי הקלדת הנתונים על ידי המשתמש מאפשרת לתוכנה לייצר גרף אשר
6 יבטא באופן ציורי התנהגות של מניה נסחרת מסוימת. גרף זה הוא התוצר הבלעדי של
7 התוכנה, והוא מוצג באופן ויזואלי בהתאם לכללים מוגדרים ומקובלים בתחום הניתוח
8 הטכני, כגון תבניות ההצגה המכונות "נרות יפניים".
9
- 10 12. מאחר שלמשתמש בתוכנה אין כל שיקול דעת בכל הנוגע לתצורת הגרף המתקבל או יכולת
11 להשפיע על תצורה זו, ותפקידו מתמצה בהקלדה טכנית של נתונים אשר על בסיסם מייצרת
12 התוכנה את הגרף, אין כל יצירתיות מצדו של התובע שכן הגרף נוצר על ידי האלגוריתם של
13 התוכנה ולא על ידו. בנוסף, לא ניתן להכיר בהשקעה כלשהי מצד התובע מעצם הקלדת
14 נתונים טכניים לתוכנה מתוך רשימה סגורה ולא ניתן להניח כי מקורו של הגרף הוא בתובע
15 רק משום שהקליד נתונים לתוכנה אשר על בסיסם יצא האלגוריתם שלה, פרי פיתוחה של
16 הנתבעת, גרף (סעי' 4-5 לסיכומי הנתבעת).
17
- 18 13. לעניין הסימונים של התובע על גבי הגרפים, כגון עיגולים הדגשות וחיצים, טענה הנתבעת כי
19 מדובר בסך הכול בהדגשה של נקודות קיימות אשר מבוטאות כבר מלכתחילה על הגרף וכי
20 סימון או הדגשה על גבי יצירה אינם מקנים למסמן זכות יוצרים (סעי' 7 לסיכומי הנתבעת).
21
- 22 14. בנוסף, טוענת הנתבעת כי על הגרפים נשוא התביעה הוטבע בבירור שם מקור הגרף:
23 www.bursagraf.co.il, וסימון זה הינו תוצר אוטומטי שמוטבע על הגרף על ידי התוכנה
24 עצמה בעת קבלת הפלט (סעי' 8 לסיכומי הנתבעת).
25
- 26 15. הנתבעת טוענת כי הניתוח המילולי של התובע הוא ידע שכל משתמש בעל רקע זהה בשוק
27 ההון צריך היה להגיע אליו בדיוק על בסיס המידע שהוצג בגרפים תוצר תוכנת הנתבעת,
28 ולכן לא ניתן לטעון למקוריות בהעדר יסודות ההשקעה והיצירתיות הנדרשים (סעי' 15
29 לסיכומי הנתבעת).
30
- 31 16. הנתבעת מפנה בסיכומיה את לע"א 08/8485 **The FA Premier League Limited** נ'
32 **המועצה להסדר ההימורים בספורט** (14.3.10), בו סקר כב' השופט ג'ובראן את ההלכה
33 הנוהגת ואת מבחני העזר לקביעה באם מדובר ביצירה מקורית ומוגנת, וכך קבע:
34

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

1 "אחת ממטרותיהן המובהקות של זכויות היוצרים, היא מתן תמריצים
2 למחברים פוטנציאליים לפרסם את יצירותיהם, כדי להעשיר את עולם
3 הביטויים בהתבסס על העובדות, הנתונים והרעיונות הקיימים. הכרה
4 בזכויות יוצרים על יצירות שאין בהן כל הרחבה של צורות הביטוי
5 הקיימות, עומדת בסתירה למטרה האמורה. לפיכך, הגנת זכויות
6 יוצרים לא תוענק אפילו ליצירות שאינן מועתקות, כאשר: "התוצר
7 הסופי עושה שימוש בדברים מובנים מאליהם, מוכרים ופשוטים
8 הנמצאים בתחום הציבורי (public domain), כמו בעיגול או בקו
9 פשוט" ...

10
11 לאור האמור, ברע"א (ב"ש) 39695-05-10 שלומי נהון נ' רותי נוראל (6.10.2010) קבע בית
12 המשפט:

13
14 "הפרטים הרשומים באתרו של התובע, ביחס לאופן ביצועו של איטום
15 בבנייה, אינו בא בגדר יצירה מקורית וודאי לא ספרותית, אין הוא בא
16 בגדר יצירה אומנותית או יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית. אין
17 בפרטים המצויינים באותו קטע משום חידוש. גם צירופם של אותם
18 דברים אינו בגדר חידוש" ... "לא מצאתי כל מקוריות בדרך הצגת
19 המידע, שנדמה כי הוא טריוויאלי למדי, ואינו מבטא ייחודיות או ביטוי
20 אישי"

21
22 17. הנתבעת טוענת כי אין לתובע זכויות יוצרים על המלל הנלווה לגרפים, משום שהניתוחים
23 הנלווים של התובע הינם משפטים קצרים בני מילים ספורות בלבד, המורכבים ממילות
24 קישור ומכינויים גנריים ידועים ומוכרים בעולם ניתוח המניות, כגון "פריצת שרוול",
25 "תמיכה אופקית", "ספל וידית", "סטופ צמוד", "טווח דשדוש" ועוד.

26
27 18. לטענת הנתבעת, עסקינן בביטוי מילולי גרידא של התוצאה המשתקפת מהגרפים שעה שכל
28 משתמש בעל רקע זהה בשוק ההון צריך היה להגיע לאותו "חיזוי" בדיוק אליו הגיע התובע.
29 על כן, אין לטעון למקוריות (סע 15-16 לסיכומי הנתבעת).

30
31 19. יוער, כי התובע טען בסיכומיו כי הנתבעת הרחיבה חזית בעניין השאלה של עצם זכויות
32 יוצרים בגרפים (סע' א' לסיכומי התשובה מטעם התובע). יחד עם זאת, עיון בכתב התביעה
33 מעלה כי התובע הגדיר את יצירותיו כ- "הנתונים וההארות מוגנים, בין היתר, כיצירות
34 ספרותיות ואומנותיות לפי חוק זכויות יוצרים..." (סעיף 4 לכתב התביעה). על כן, ספק אם

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

- 1 התובע עצמו כלל את הגרפים כיצירה מוגנת בעת ניסוח עילות כתב התביעה, ולפיכך
2 ובהתאם יש לבחון את ההכחשות שניתנו בכתב ההגנה.
3
4 יחד עם זאת, בתצהיר העדות הראשית קיימת התייחסות של התובע לטענה כי הגרפים הינה
5 יצירה מוגנת מפרי עטו (סעי' 8-10 לתצהירו הראשי), ולכך ניתנה התייחסות הנתבעת
6 בתצהירים ובסיכומים לגופו של ענין. על כן, איני מקבלת את טענת התובע בדבר הרחבת
7 חזית מצד הנתבעת. לגופם של דברים, אני סבורה כי אין לקבל את עמדת הנתבעת.
8
9 20. כאמור, בתובענה זו עסקינן ב- 8 גרפים, מתוכם על 2 גרפים ניתן לתובע קרדיט. התובע טוען
10 להפרת זכויות יוצרים ביחס ל- 6 יצירות גרפיות ו- 5 יצירות טקסטואליות, כאשר התובע
11 מבחין בין היצירות הגרפיות לבין הניתוח המילולי שהוצמד אליהן, ומתייחס לכל אחד מהם
12 כיצירה בפני עצמה (סעי' 24 לסיכומי התובע).
13
14 21. כפי שיפורט להלן, לטעמי, הופרו זכויות היוצרים של התובע ביחס ל- 6 יצירות הכוללות גרף
15 וניתוח מילולי מהותי לגרף. אני סבורה כי יש לראות ביצירות הכוללות גרף וניתוח מילולי
16 של התובע לצדו במשולב, כיצירות מקוריות אשר זוכות להגנה על זכויות היוצרים של
17 התובע.
18
19 22. מהטעמים שיפורטו להלן, והמבחינים שנקבעו בפסיקה, מסקנתי כי יש לראות את הניתוח
20 והגרף כמקשה אחת המתפרשת לכדי יצירה מקורית של התובע. אני סבורה כי אין לראות
21 את הגרפים, ללא הניתוח המילולי המצורף להם, כיצירה בפני עצמה. כך לא ניתן לראות את
22 הכיתוב בלבד ללא הגרף כיצירה בפני עצמה:
23
24 23. על פי פסיקת העליון בע"א 7996/11 סייפקום בע"מ ואח' נ' רביב (27.6.14) (להלן: "פרשת
25 סייפקום"), הכלל ביחס לבחינת זכויות יוצרים הוא דרישת המקוריות, אשר הוכרה
26 כדרישת סף לקיומה של זכות יוצרים ביצירה.
27
28 24. מבחן המקוריות מתפצל ל-3 מבחנים: מבחן המקור, מבחן היצירתיות ומבחן ההשקעה.
29 כאשר מדובר ביצירות פונקציונאליות, כמו בעניינינו, יש לבחון גם את מבחן הבחירה.
30
31

מקוריות היצירה:

- 32
33 25. להלן אבחן האם מתקיימת דרישת המקוריות על ידי יישום מבחן המקוריות כפי שבא לידי
34 ביטוי בפרשת סייפקום הנ"ל:

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

א. מבחן המקוריות:

מבחן ההשקעה האנושית - על פי מבחן זה נדרשת השקעה מינימאלית של משאב אנושי כלשהו. התובע השקיע השקעה מינימאלית ביצירת הגרפים בכך שהזין על פי בחירתו בתוכנה של הנתבעת את המניות, הפרמטרים העיצוביים, יישומים שיופעלו על הגרפים וכו' (ס' 5 לסיכומי התובע). בנוסף, התובע השקיע מחשבה בסימונים שצירף לגרפים מתוכנה חיצונית לתוכנה של הנתבעת ובניתוח המילולי פרי עטו שצירף בהתאמה לגרפים. לפיכך, מתקיים מבחן ההשקעה האנושית. יחד עם זאת, אני סבורה כי מבחן זה מתקיים ביחס לגרפים בלבד / הכיתוב בלבד. אני סבורה כי הכיתוב המתלווה לגרפים מלמד על אופן הניתוח שבהתאם לו התובע בחר ליצור את הגרף בהתאם לפרמטרים האופייניים שנבחרו על ידיו, דבר ההופך את הגרף שהוא פרי יציר תוכנת הנתבעת, בצירוף הכיתוב המובאר והסימונים, ליצירה מוגנת.

מבחן היצירתיות – מבחן זה לא מציב רף גבוה ליוצר ולעיתים יהיה די ביצירתיות מועטה ואף חסרת ערך. בנוסף, אין צורך שהיצירה תהיה חדשנית ביחס ליצירות קיימות באותו תחום. אני סבורה כי מתקיימת דרישת היצירתיות. התובע טען כי בנוסף לפרמטרים שהזין בתוכנת הנתבעת, הוסיף דברים נוספים לגרפים כגון הדגשות צהובות וסימונים של עיגולים שלא נוצרו באמצעות התוכנה של הנתבעת אלא באמצעות תוכנות חיצוניות אחרות (ס' 5 לסיכומי התובע, פ' ע' 20 ש' 18-6). לא זו אף זו שהוסיף לגרפים את ניתוחו המילוליים פרי מסקנתו האישית. לטעמי, וכפי שטענה הנתבעת, הסימונים שהוסיף התובע על הגרפים, מהווים הדגשות של הקיים (ס' 7 לסיכומי התובע). יחד עם זאת, הגרפים בצירוף הסימונים והניתוח המילולי המתאימים באופן ספציפי להדגשות שסימן על הגרף- מקיימים את דרישת היצירתיות.

מבחן המקור - על פי מבחן זה, מקורה של היצירה יהיה ביוצר וכי זו לא תהיה מבוססת על יצירה אחרת. היוצר של הגרפים וניתוחם הינו התובע והם אינם מבוססים על יצירה אחרת. התוכנה של הנתבעת היא תוכנה באמצעותה יצר התובע את הגרפים בלבד, להם צירף הדגשות וסימונים ואת ניתוחו האישי והמקורי ובכך יצר יצירה מקורית.

ב. יצירות פונקציונאליות - מבחן הבחירה: מבחן זה בוחן האם ניתן לבטא את הרעיון ביותר מאפשרות אחת, גם אם מגוון האפשרויות מצומצם. אני סבורה כי ניתן לבטא את הרעיון של התובע ביותר מאפשרות אחת. התובע בחר בעצמו את הפרמטרים להזנה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

בתוכנה וכמו כן בחר את העיצוב, הצבעים, ההדגשות, הסימונים בגרפים כנ"ל וגם
הוסיף ניתוח מהותי משלו פרי מחשבתו לגרפים, אשר לא הוכח על ידי הנתבעת כי
ניתוח כאמור לא ניתן לבטא ביותר מאפשרות אחת.

יפים לעניינינו הדברים אשר קבע בית המשפט בפרשת **סייפקום**:

**"כאשר קיימות מספר אפשרויות לביטוי של רעיון מסוים, אף אם מספר זה מצומצם
ביותר, הרי שדעתי היא כי בשים לב למבחן הבחירה קיימת ליוצר בחירה בין אותן
אפשרויות ביטוי ולכן אין מקום לשלול הגנה של זכות יוצרים לביטוי שנבחר" (פס' 26
לנספח A לסיכומי התובע).**

26. **מר גיורא אלון**, מנכ"ל הנתבעת, בחקירתו הנגדית נשאל על ידי ב"כ התובע: "יש בסט
הכלים שיש בתוכנה, גם שם יש פרמטרים ברירות מחדל וגם אותם אפשר לשנות"

מר גיורא אלון השיב: **"אפשר לשנות. אם כי דווקא בעניין זה של הפרמטרים ישנם
סטנדרטים שמקובל לעבוד בהם ורוב האנשים משתמשים באותו סטנדרט".**

שאל ב"כ התובע: **"מי שלא משתמש באותו סטנדרט הוא ייחודי?"**

מר גיורא אלון השיב: **"יכול להיות, כן" (עמ' 19, ש' 29-33 לפרוטוקול).**

27. לכן, אני סבורה כי אף על פי שהנתונים שבחר התובע להציב בתוכנה של הנתבעת נבחרו
מתוך רשימה סגורה, הייתה קיימת לו הבחירה בין אותן האפשרויות לביטוי, אליהם הוסיף
סימונים מתוכנה חיצונית לתוכנת הנתבעת וניתוח מקורי שלו שהינו חלק בלתי נפרד
מהגרפים, ולפיכך מתקיים מבחן הבחירה.

28. בנוסף, בע"א 2790/23 Eisenman נ' קימרון (30.8.2000) נקבע:

**"ראינו למעלה כי יכול שמי שליקט וסידר "חומר גלם" שנוצר על-ידי
אחרים לפני זמן רב, יזכה בזכות יוצרים בפרי מלאכתו, ובלבד
שמצויים בה מאפיינים של מקוריות (עניין אחימן הנ"ל [1]).
המערערים מנסים ליצור כללים, כמו "לא ניתן לרכוש זכות יוצרים**

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

1 במגילה משוחזרת"; או "לא ניתן לרכוש זכות יוצרים בתוצר של מחקר
2 מדעי הסטורי" ולהחיל אותם על הפרשה הנדונה, אולם אין בכך כדי
3 לסייע בדיהם. הכרעתה של המחלוקת שלפנינו, יותר משהיא מעוגנת
4 בכללים היא מעוגנת בנסיבותיה המסוימות של הפרשה ובעקרונות
5 שעליהם עמדנו. לעניין זה יפים הדברים האלה:

6
7 "לדעתי, אין לקבוע מראש מסמרות, מתי מדובר ברעיון ומתי מדובר
8 ביישומו, אלא הכול תלוי בנסיבות: אותה מערכת עובדות יכולה
9 להיחשב לעניין אחד רעיון ולעניין אחר יישום של רעיון. בהיבט רחב
10 אין קיים שום דבר מקורי, אלא כל המצאה או 'רעיון' הם פיתוח של
11 המצאה או 'רעיון' קודמים; השאלה בכל מקרה היא, אם בפועל הוסיף
12 פלוני משהו מקורי משלו ל'רעיון' או ל'יישום' קודם (ואז עבודתו
13 תהיה מוגנת, אף-על-פי שאת היסודות לעבודתו המקורית הוא שאב
14 ממקור אחר), או שהוא העתיק בדרך מוסווית מה שעשה אחר, בלי
15 שבפועל הוא יצר משהו מקורי משלו" (דברי השופט (כתארו אז) ש'
16 ליון בע"א 23/81 הרשקו נ' אורבך [5], בעמ' 759).

17
18 29. במקרה שבפני, התובע הוסיף ניתוח פרשני מקורי משלו לגרפים שנוצרו באמצעות תוכנת
19 הנתבעת, גם הם על סמך פרמטרים שבחר להזין, לפיכך יש לקבוע כי יצירתו תהיה מוגנת
20 בזכויות יוצרים אף על פי שאת היסודות ליצירת הגרפים שאב מתוכנת הנתבעת.

21
22 30. ראה לעניין זה גם את דברי כב' השופט דנציגר בפרשת סייפקום:

23
24 "תחילה, יש לציין כי גם אם כל אחד מהרכיבים בשרטוטי סייפקום
25 אינו עולה, בפני עצמו, כדי יצירה מקורית, אין בכך כדי לשלול את
26 האפשרות ששילובם של הרכיבים לכדי יצירה ויזואלית אחת עולה כדי
27 יצירת לקט המקנה הגנה על אופן סידור הרכיבים בשונה מהגנה על כל
28 רכיב בנפרד [ראו: גרינמן, בעמ' 119-124]....

29
30 ...שרטוטי סייפקום כוללים גם קווים וחיצים הממחישים את תהליך
31 הזרימה המתואר בשרטוט. ממבט בשרטוטים עולה כי המחשה זו, שלה
32 תפקיד פונקציונלי, ניתנת לביטוי במספר רב של דרכים אשר יכולות
33 להגשים תכלית זו ואילו סייפקום בחרה דרך ביטוי מסוימת לפיה
34 הקווים והחיצים יהיו באורך מסוים, בעובי מסוים ובתוואי מתפתל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

המתאים לדרך שבה בחרה למקם את המוצר ואת ריבועי הטקסט על גבי השרטוט. דעתי היא כי בחירה זו של סייפקום מעניקה לה הגנת זכות יוצרים על הרכיב הויזואלי המסוים המבקש "להתכתב" עם אותם רכיבים שאינם עולים כדי יצירה מוגנת....

... כאשר רכיבים אחרים ביצירה זוכים להגנת זכות יוצרים, לא ניתן לומר כי העובדה שרכיבים נוספים ביצירה אינם מוגנים הופכת את העתקתם לבלתי מהותית. קביעה כאמור תשלול את עצם ההגנה על רכיבים אלו ולכך לא ניתן להסכים. דעתי היא כי דווקא מקום בו רכיבים ניכרים מהיצירה אינם זוכים להגנת זכות יוצרים ונותרים בנחלת הכלל, יהיה בהעתקת כל אותם רכיבים מוגנים כדי להעיד על העתקת חלק מהותי מהיצירה, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בדמיון מוחלט או כמעט מוחלט [על מהותיות ההעתקה בשים לב לכמות ההעתקה ראו עניין מוצפי, בפסקה 91]. זאת במיוחד, כאשר אין מחלוקת כי למשיב הייתה גישה מלאה לשרטוטי סייפקום. יש לזכור, כי המשיב יכול היה לעשות שימוש באותם רכיבים בלתי מוגנים בשרטוטי סייפקום ולהוסיף עליהם תיאורים ויזואליים שונים המגשימים את הפונקציונליות של השרטוטים, ואף יכול היה לסדר את הרכיבים בשרטוט בסדר שונה שהיה עונה גם הוא על התכלית הפונקציונלית. משבחר המשיב לעשות שימוש מדויק באמצעים הויזואליים המוגנים של סייפקום הרי שהפר את זכות היוצרים שלה ברכיבים אלו. יפים לעניין זה דבריה של השופטת ש' נתניהו בעניין סטרוסקי:

"אולי יש מקום למשוואה כללית של יחס הפוך, כי ככל שדלים המקוריות והמאמץ הרוחני שביצירה, כך נדרשת להפרת זכות היוצרים בה העתקה מדויקת יותר. על-פי משוואה זאת ניתן לומר, כי המקוריות והמאמץ שבשלט הם צנועים, ולעומת זאת ההעתק הוא כמעט מדויק. בכך די להפרה" (שם, בעמ' 357).

31. לאור הפסיקה עולה כי אף אם כל רכיב בפני עצמו, גרפים בנפרד וניתוח מילולי בנפרד, אינו מהווה יצירה מקורית, אין בכך לשלול כי שילובם יחד יביא לכדי יצירה מקורית מוגנת. במקרה שבפני, אני סבורה כי את הגרפים לבדם היה יכול ליצור משתמש אחר על ידי הזנת אותם הנתונים שהזין התובע לתוכנת הנתבעת. כאשר בחר התובע לתת דרך ביטוי מסוימת

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

לגרפים, באמצעות התוספת של הסימונים וההדגשות על הגרפים, ביחד ובהתאמה לניתוח המילולי שהוסיף לצדם, יצר התובע יצירה מקורית המוגנת בזכויות יוצרים.

32. בנוסף, מדובר בהעתקה מוחלטת של היצירות, בעוד הנתבעת יכלה לעשות שימוש באותם רכיבים בלתי מוגנים ולהוסיף עליהם ניתוח טכני משלה ואף יכלה לסמן הדגשות או סימונים אחרים על הגרף המגשימים את הפונקציונאליות של הגרפים. משבחרה הנתבעת לעשות שימוש מדויק ביצירות התובע המוגנות, הרי שהפרה את זכות היוצרים שלו.

33. ככל שהתובע הראה מקוריות ויצירתיות, על הנתבעת הנטל להוכיח כי מדובר בידע מוכר ופשוט הנמצא בתחום הציבורי, שאינו מהווה משום חידוש. הנתבעת לא עמדה בנטל זה. הנתבעת לא הביאה חוות דעת מטעמה כהוכחה כי המונחים בהם עשה התובע שימוש הינם מונחים שגורים וידועים. אין מדובר בעניין הנמצא בידעיות השיפוטית של בית המשפט.

34. זאת ועוד, מנכ"ל הנתבעת בחקירתו הנגדית העיד כי "שירות האיתותים של גורביץ שהוא שותף בחברה, מבוסס על כך שגורביץ מאתר, נעזר בתוכנה ומאתר מניות באמצעות התוכנה. בעצם מאיר את עיני הלקוחות על מניות שכדאי להסתכל עליהם כתוצאה מהניתוח שהוא עושה עם התוכנה" (עמ' 15 ש' 1-3 לפרוטוקול).

35. מנספח ג' לתצהיר של מוטי (מר כהן, מצהיר הנתבעת) עולה כי באתר הפייסבוק של הנתבעת פורסם קישור בשם "הקשר שבין מחיר לבין זמן גאן על קצה המזלג-Bizportal", לפיו "אייל גורביץ, המנחה הטכני של Bizportal, מציג את תאוריית ניתוח השוק של ויליאם גאן – דרך אחרת לבדוק את השוק".

36. לאור האמור, לא הוכח כי אופן ניתוח השוק הינו מדע אחיד ומדויק הידוע בקרב יודעי דבר, כטענת הנתבעת, אלא כי קיימים מספר דרכים ותאוריות שונות לניתוח השוק.

האם התובע עשה שימוש שלא כדין בגרפים, המהווים לטענת הנתבעת, יצירה שלה?

37. הנתבעת טוענת כי ככל שיש זכויות בגרפים נשוא התובענה, אלה שייכות לנתבעת (סע' א' לסיכומי הנתבעת), וכי התובע עשה שימוש שלא כדין ביצירה זו, ולפיכך הינו מנוע מלטעון לזכויות יוצרים בה.

אינני מקבלת טענה זו.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

38. מההתכתבויות בין התובע למנהל הלקוחות של הנתבעת משנת 2010, מר יאיר חסון, ניתן ללמוד כי הנתבעת נתנה לתובע הסמכה לשימוש בתוכנה ולפרסום הגרפים באתרו (נספח 21 לתצהיר התובע).

39. התובע ציין במייל אשר שלח לנתבעת, את אתר האינטרנט שלו - <http://yanivp4.co.il>, וכתב:

"במסגרת האתר אני מקים שירות איתותים המבוסס על ניתוח טכני"

"זהו קהל יעד מעולה לקידום מכירות עבור בורסה-גרף"

"שיתוף פעולה אפשרי: לקוחות שמצטרפים לשירות שלי יקבלו חודש נסיון חינם בבורסה גרף..."

40. בתגובה למייל זה השיב יאיר חסון, מנהל הלקוחות של הנתבעת:

"פתחתי עבורך את מערכת בורסה גרף פרו כרגע עד 01/05/10."

אני ימשיך להוסיף לך הטבות בהמשך השת"פ.

מקווה להתחלה של שיתוף פעולה פורה בנינו"

(ההדגשות אינן במקור)

41. מההתכתבויות למדים כי התובע הציג לנציג הנתבעת כי הוא עתיד לפרסם באתרו את הגרפים אשר הוא יוצר מהתוכנה של הנתבעת ולצרף אליהם ניתוח טכני שלו. נציג הנתבעת כתגובה פתח עבורו את מערכת בורסה גרף, ואף הביע תקוותו להתחלה של שיתוף פעולה בין התובע לנתבעת.

42. בחקירתו הנגדית השיב התובע לעניין זה:

"לא ביקשתי אישור פורמאלי. אבל יאיר היה אצלי בבית, אנחנו שוחחנו על כל האפשרויות, הוא ידע בדיוק מה אני עומד לעשות באתר,

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

איזה פלטים של התוכנה יפורסמו באתר ואיזה לא. בשום שלב לא
נאמר לי שאני צריך אישור כזה או אחר, לכן לא ביקשתי אותו"

"אין לי אישור פורמאלי בכתב. יש לי את ההסכמה בעל פה שיאיר
חסון נפגש עימי. אפשר לראות במייל את הנכונות של הצדדים
לשיתוף פעולה ואת השקיפות בין הצדדים בתוכניות שלהם"

"מפורט פה בצורה הכי מורחבת שאפשר מה אני מתעתד לעשות
באתר. מצטט מתוך נספח 21. אי אפשר לבצע ניתוח טכני מבלי לשלוח
ניתוח גרפי ללקוחות. כאשר יאיר אמר לי אני אשמח שנשתף פעולה,
מבחינתי הוא נתן לי אישור לשלוח גרפים ללקוחות"

"הוא כתב שפתח עבורי את המערכת. כלומר שמאשר לי לעשות
שימוש, הוא יודע איזה שימוש אני הולך לעשות בו, שימוש לאתר
שלי. לאחר מכן הוא אמר שהוא מאוד ישמח לשיתוף פעולה. לשנינו
יש את אותו קהל יעד"

התובע נשאל ע"י ב"כ הנתבעת "אתה מבין את העובדה שיאיר אמר
לך שהוא נותן לך גישה למערכת ושהוא מקווה לשיתוף פעולה ביניכם,
לכך שהוא אישר לך לפרסם את הגרפים באתר שלך. כך הבנת?"

השיב התובע "בוודאי. רשום זאת ברמת ההבנה שילדים קטנים יבינו,
כת: א' אני פותח לך את האתר. אני מציג את עצמי כיניב פורת..
(מצטט מתוך 21 לתצהירי)"

"פתחתי עבורך את מערכת בורסה גרף. אם יש לך איסור להשתמש
במערכת לא יפתח עבורך את המערכת. תציג את זה איך שאתה רוצה,
אני קיבלתי אישור מהנתבעת"

כשנשאל התובע ע"י ב"כ הנתבעת האם כדי לעשות שימוש במערכת צריך לפתוח עבורו את
המערכת, השיב התובע "כן".
(עמ' 10 ש' 20-18, 26-24, עמ' 11 ש' 3-1, 9-7, 15-12, 22-19 לפרוטוקול).

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

43. מנכ"ל הנתבעת אישר כי ההתקשרות בין התובע לבין הנתבעת נעשתה באמצעות מר יאיר חסון (עמ' 20 ש' 25-26 לפרוטוקול).

44. לאור האמור לעיל, אני סבורה כי נציג הנתבעת בתגובתו למייל מהתובע, הביע את הסכמת הנתבעת לתובע לפרסם את הגרפים באתרו. על כן, מתייתרת הדרישה לאישור פורמאלי מהנתבעת על מנת לעשות שימוש פומבי בגרפים, כפי שטען מר גיורא אלון (סע' 19 לתצהירו).

45. בנוסף לכך, ביום 20.4.12 פנה התובע לנתבעת בבקשה לחדול במידי לפרסם גרפים שלו בקבוצה שלה. התובע הלך בהודעתו על העלאת ניתוחיו מבלי שביקשה הנתבעת את רשותו, ומבלי שנתנה לו קרדיט, תוך כדי הצגת הגרפים כגרפים של הנתבעת (נספח 13 לתצהיר התובע).

בתגובה לפניית התובע, השיב באותו היום מר מוטי כהן, אשר מעניק שירותי ניהול באופן בלעדי לעמוד הפייסבוק והיוטיוב של הנתבעת (סע' 3 לתצהירו). בתגובתו, התנצל מוטי בשם פורום בורסה גרף:

"אני מתנצל ואשמח לפרסם הודעה מסודרת מטעם פורום בורסה גרף..."

"אני מתנצל בשם פורום בורסה גרף"

"אתה צודק במאה אחוז. תיקנתי ומחקתי את הפוסטים המדוברים"

"שוב אני מודע לחשיבות הנושא ועל כך אני שוב מתנצל"

"וגם אם לא תקבל את התנצלותי תוכל לקבל התחייבות שהנל לא יחזור שנית"

(נספח 17 לתצהיר התובע, ההדגשות אינן במקור)

46. אני סבורה כי הודאה זו, אשר נכתבה בשם ומטעם הנתבעת על ידי אדם המנהל את הפורום שלה, יש לראותה כהודאה מטעם הנתבעת.

הנתבעת הודתה בזמן אמת שלא פעלה כדין כאשר העתיקה את יצירותיו של התובע ללא רשותו וללא מתן קרדיט, הביעה התנצלותה מספר פעמים, הצדיקה את טענות התובע, מחקה את הפוסטים האמורים באופן מידי לאחר תלונתו ואף התחייבה שהדבר לא יחזור בשנית. התנצלות זו אשר ניתנה באותו יום בו התלונן התובע ובזמן אמת, מעידה על כך שלא קמה טענה מצידה כלפי התובע ביחס לאי הרשאה להשתמש בגרפים.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

47. לא זו אף זו, מנכ"ל הנתבעת, מר גיורא אלון, אישר בחקירתו הנגדית כי הנתבעת לא פנתה לתובע בכל מכתב ואף לא מנעה ממנו את השימוש בתוכנה, עד היום, אף על פי שהיא טוענת שהוא פעל שלא כדין (עמ' 14 ש' 18-25 לפרוטוקול). עובדה זו מחזקת את הטענה כי לא רואה הנתבעת בפרסום הגרפים של התובע באתרו כמעשה פסול- עד היום.

האם הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובע?

48. חוק זכויות יוצרים, תשס"ח-2007 מגדיר מהי זכות יוצרים ומהי העתקה:

"11. זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת או יותר, כמפורט להלן, בהתאם לסוג היצירה:

(1) העתקה כאמור בסעיף 12 – לגבי כל סוגי היצירות;

(2) פרסום – לגבי יצירה שלא פורסמה;

(3) ביצוע פומבי כאמור בסעיף 13 – לגבי יצירה ספרותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית ותקליט;

(4) שידור כאמור בסעיף 14 – לגבי כל סוגי היצירות;

(5) העמדת היצירה לרשות הציבור כאמור בסעיף 15 – לגבי כל סוגי היצירות;

(6) עשיית יצירה נגזרת כאמור בסעיף 16, ועשיית הפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (5) ביצירה הנגזרת כאמור – לגבי יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית ויצירה מוסיקלית;

(7) השכרה כאמור בסעיף 17 – לגבי תקליט, יצירה קולנועית ותוכנת מחשב.

12. העתקה של יצירה היא עשיית עותק של היצירה בכל צורה מוחשית, לרבות

(1) אחסון של היצירה באמצעי אלקטרוני או באמצעי טכנולוגי אחר;

(2) עשיית עותק תלת-ממדי של יצירה דו-ממדית;

(3) עשיית עותק דו-ממדי של יצירה תלת-ממדית;

(4) העתקה ארעית של היצירה"

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

49. לאור מסקנתי לעיל, לפיה הגרפים ביחד עם ניתוחו המילולי של התובע מהווים יצירה אשר מקנה לתובע זכויות יוצרים בה, ולאור סעיפי החוק הנ"ל אני סבורה כי הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים.

50. על פי סעיפים 12(1) ו- 12(2) לחוק זכויות יוצרים, אחסון הגרפים וניתוחם בפייסבוק של הנתבעת הינו העתקה. כמו כן, העתקה ארעית של יצירות התובע, אף על פי שנמחקו לאחר כשבועיים, גם כן נחשבת להעתקה.

51. על פי סעיף 11(1) לחוק זכויות יוצרים, הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובע ב- 5 היצירות אשר כוללות גרף וניתוח מילולי של התובע, כאשר ביצעה העתקה של יצירות אלו לאתרה, כאמור בסעיף 12 לחוק זכויות יוצרים וכפי שפורט לעיל, מבלי לקבל את רשותו של התובע ומבלי לתת לו קרדיט על יצירותיו, מלבד קרדיט על גרף אחד.

52. על פי סעיף 11(5) לחוק זכויות יוצרים, הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובע כאשר פרסמה את יצירותיו באתר האינטרנט שלה והעמידה אותן לרשות הציבור כאמור בסעיף 15 לחוק זכויות יוצרים.

53. סעיף 64 לחוק זכויות יוצרים קובע:

"64. החזקות המפורטות להלן יחולו בכל הליך משפטי, אזרחי או פלילי, שעניינו הפרה של זכות יוצרים או זכות מוסרית, אלא אם כן הוכח אחרת:

(1) מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא שאותו אדם הוא יוצר היצירה; החזקה האמורה בפסקה זו תחול גם לעניין שמו הבדוי של אדם, ובלבד שזהותו של בעל השם הבדוי ידועה בציבור;"

54. על פי סעיף 64(1) לחוק זכויות יוצרים, שמו של התובע הופיע על היצירות שלו כיוצר היצירה באופן בו הגרפים וניתוחיו המילוליים פורסמו באתר הפייסבוק שלו תחת שמו הפרטי. לפיכך, חזקה היא שהתובע הוא יוצר היצירה.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

55. העתקתם ופרסומם של הגרפים לרשות הציבור, ביחד עם ניתוחו המילולי של התובע, שהינו דעתו האישית ומסקנותיו ביחס לגרפים, מחזקים את העובדה כי התקיימה הפרה מצד הנתבעת.

56. לא זו אף זו, הנתבעת לקחה קרדיט לעצמה על יצירות התובע, וכתבה בצמוד לגרפים המועתקים:

"סימנתי על הגרף" (מוצג 10.1), "טריגר חדש שעלה לי בסריקה" (מוצג 10.3), טריגר חיובי במניח לדעתי" (מוצג 10.5), "שסימנתי לכם על הגרף" (מוצג 10.7), ותגובה של אחד הגולשים שטען " ..התעלה העולה ששרטטת" לא תוקנה ולא ציינה הנתבעת כי לא היא זו ששרטטה (מוצג 10.4). (ההדגשות אינן במקור).

57. בת"א (מחוזי חי') 36429-10-13 רוזנבלט ושות' ואח' נ' עזה"ד סמעאן (25.5.2014) נקבע:

"בפסיקה שסקרתי מצאתי פסק דין שניתן בת"א (ת"א) 11 - 04 - 17226 אשד נ' יותר מחברים בע"מ ... לדעתי, הנושא שעמד לדיון בפסק דין זה, דומה עד מאוד למקרה הנדון לפני. באותו עניין קבע בית המשפט, כי השאלה העומדת לדיון היא השאלה הבאה: "האם העתקה של מאמר המפורסם באתר אינטרנט והעמדתו לרשות הציבור באתר אינטרנט אחר, ללא מתן קרדיט למחברו, מהווה פגיעה בזכויות יוצרים?" בעניין זה קבע בית המשפט, מפי כב' השופט הבכיר, ג' גינת, כדברים הבאים: "בהעתקת יצירה והעמדתה לרשות הציבור, בלא הסכמתו של היוצר, מופרות זכויות היוצרים המעוגנות בסעיפים 11, 12 ו-15 לחוק. אינני מתעלם מן העובדה, כי המאמר פורסם גם באתרי אינטרנט שונים המאפשרים לגולשים להשתמש באופן חופשי במאמרים וללא אישור מיוצריהם, כל עוד הגולשים עומדים בתנאי השימוש, לרבות פרסום שם המחבר (ראו סעיף 9 לעיל). בענייננו הפרסום שנעשה על ידי הנתבעים היה ללא אזכור שמה של התובעת ותוך שינוי הכותרת, כך שהוכחה הפרה של הזכות החומרית המעוגנת בסעיפים 11, 12 ו-15 לחוק. הוא הדין באשר לזכותה המוסרית של התובעת. בהעתקת היצירה ופרסומה ללא ציון שמה של התובעת, הפרו הנתבעים את זכותה המוסרית של התובעת ביצירתה לפי סעיף 46(1) לחוק. כמו כן, הופרה זכותה של האחרונה גם לפי סעיף 46(2), מאחר שניתן לראות בשינוי כותרת המאמר כשינוי שעלול להשפיע על התייחסות הקורא ליצירה כולה ויש בו כדי לפגוע בכבודה של התובעת."

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

58. בת"א 3560/09 (מחוזי י-ם) ראובני ואח' נ' מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ (6.1.2011) נפסק:

"על פי פסיקת בתי המשפט, אין לומר כי פרסום מהווה שימוש הוגן שעה שהוא אינו מעניק קרדיט ליוצר ואינו מאזכר כלל את שמו. הלכה היא כי בחינת השימוש ההוגן נעשית בשני שלבים מצטברים: בשלב הראשון, שהוא השלב העיקרי, נבחנת השאלה העקרונית הכללית אם מדובר בשימוש הוגן, ולאחר מכן נבחנת השאלה אם השימוש נעשה לצורך אחת מהמטרות הספציפיות המופיעות בחוק (ע"א 8393/06 מפעל הפיס נ' The Roy Export Establishment Company, פ"ד נד(1) 577 (2000), בעמ' 597; רע"א 2687/92 גבע נ' חברת וולט דיסני, פ"ד מח(1) 251 (1993), בעמ' 270). באשר לשלב הראשון נקבע, כי אין מדובר בשימוש הוגן שעה שלא ניתן בפרסום קרדיט הולם ליוצר:

"סבורים אנו שהמשיבה לא הוכיחה שהשימוש היה הוגן .. כדי שהמשיבה תוכל לחסות בצילה של הגנת הטיפול ההוגן, היה עליה, למצער, ליתן אשראי מתאים למערערת, היינו, לאזכר את שמה ולציין את העובדה שהיא בעלת הזכויות. ערוץ טלוויזיה, בין ממלכתי ובין מסחרי, אינו חופשי לעשות שימוש ביצירה כלשהי, ללא רשות בעל הזכויות, אך אם עשה שימוש כזה, אין הוא יכול להחשב כמי שטיפל ביצירה טיפול הוגן, אם לא ציין מי בעל זכויות היוצרים ביצירה זו כלל" (ע"א (ת"א) 3038/02 זום תקשורת (1992) בע"מ נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית פסקה 5(ו), (2007)).

... עוד יש לציין בהקשר זה, כי פרסום התמונה נעשה באתר האינטרנט של נתבעת 2 שהינה חברה מסחרית, המשמש אותה לשם הפקת רווחים. עניין זה מחזק אף הוא את המסקנה כי אין מדובר בשימוש הוגן כהגדרתו בחוק (ראו לעניין זה את פס"ד מפעל הפיס לעיל, עמ' 598).

מעבר לצורך ניתן להוסיף, כי גם אם היה נקבע כי מדובר בשימוש הוגן, הרי שהנתבעת עדיין היתה חבה בתשלום פיצויים לתובע ראובני בגין הפרת זכותו המוסרית בתמונה, שכן בהתאם להוראת סעיף 18 לחוק, הגנת השימוש ההוגן אינה חלה על הפרה של הזכות המוסרית (ראו טוני גרינמן, זכויות יוצרים, מהדורה שנייה, עמ' 337) "

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

59. מסקנתי מהאמור לעיל היא כי הנתבעת הפרה את זכות היוצרים הכלכלית והמוסרית של התובע. אי הענקת קרדיט ליוצר מהווה שימוש בלתי הוגן ביצירותיו המזכה אותו בפיצוי, במיוחד כאשר הנתבעת הינה חברה מסחרית והפרסום עשוי לשמש אותה להפקת רווחים.

60. בנוסף, העובדה כי הנתבעת העתיקה מילה במילה מהניתוח המילולי של התובע, מעידה על כך שבוצעה העתקה מלאה ליצירותיו המקוריות, בעוד שיכלה, אף אם היא מסכימה עם הניתוח עצמו, לשנות את הניסוח של התובע לניסוח משלה, אך לא עשתה כך.

61. על כן, מסקנתי כי הופרה זכות היוצרים החומרית (כלכלית) של התובע לנוכח העתקת יצירותיו והעמדתן לרשות הציבור ללא הסכמתו. זאת ועוד, מצאתי כי הופרה זכותו המוסרית במובן של פגיעה בזכות לייחוס. על פי סעיף 46(1) לחוק זכויות יוצרים.

מספר הפרות

62. כפי שיפורט להלן, אני סבורה כי אין מדובר בהפרה אחת אלא במספר הפרות כמספר היצירות.

63. בת"א 3560/09 (מחוזי י-ם) ראובני ואח' נ' מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ (6.1.2011) נקבע:

"הפרות של אותה זכות יוצרים ביצירות שונות לא תיחשבנה כהפרה אחת (גם אם כל ההפרות נעשו באירוע אחד או בפרסום אחד), אלא כהפרות אחדות שמספרן הוא כמספר היצירות שהזכויות בהן הופרו. מסקנה זו מתחייבת לטעמי מהגיון הדברים ומהתכלית ההרתעתית של הסעיף והחוק, שהיא להגן על זכויות היוצרים, לקדם את היצירה המקורית ולצמצם ככל הניתן את כמות ההפרות. כל אחד מהתצלומים הנדונים הוא בחזקת יצירה מקורית ועצמאית, שחיבורה חייב השקעה של זמן, מאמץ, כשרון ומקוריות, ולפיכך יהא זה מוצדק לקבוע כי כל אחת מהיצירות עומדת בפני עצמה, כך שהפרה של הזכויות בה מחייבת הענקת פיצוי נפרד ועצמאי.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

יודגש, כי אין מדובר בענייננו (במובחן מחלק מהפרשות שנסקרו לעיל) בסיטואציה עובדתית שתצדיק להתייחס אל התצלומים כאל סדרה אחת ולראות בסדרה, להבדיל ממרכיביה, יצירה אחת. כל תצלום מתאר אובייקט שונה. התצלומים נעשו בהזדמנויות שונות, גם אם חלקם באותו התאריך. העובדה שכולם מתארים אותו האירוע (מסע עלייה לרגל) אינה הופכת אותם ליצירה אחת, בדיוק כשם שסדרת פורטרטים של אותו האובייקט לא תיחשב, במקרה הרגיל, יצירה אחת של יוצר התמונות.

לא יהיה זה נכון לקבוע כי הפרה של זכויות יוצרים ביצירות שונות, היא שוות ערך מבחינת מספר ההפרות להפרת הזכויות ביצירה אחת בלבד. מסקנה מעין זו עלולה כמובן להביא לתוצאות שאינן סבירות, שלפיהן פרסום מפר אחד, בו נעשה שימוש בעשרות או במאות יצירות שזכויות היצרים בהן הופרו, ייחשב כשווה ערך, לעניין כמות ההפרות, לפרסום המפר זכויות ביצירה אחת בלבד. מסקנה מעין זו מעודדת למעשה את ריבוי ההפרות ולפיכך מנוגדת לתכלית הסעיף, שכן היא מתמרצת את המפר – משעה שהפר את הזכויות ביצירה אחת – להפר את הזכויות בעוד ועוד יצירות, כל עוד הדבר נעשה במסגרת אותו פרסום מפר".

64. בדומה לאמור בפסק הדין המצוטט לעיל, גם בתביעה שבפניי, כל אחד מהגרפים שפורסמו, ביחד עם הניתוח המילולי, הוא בחזקת יצירה מקורית ועצמאית, שחיבורה חייב השקעה של זמן, מאמץ, כשרון ומקוריות. התובע השקיע זמן ומאמץ ביצירת כל אחד מהגרפים ובניתוחם, בנוסף, כל גרף מתאר מניות שונות וניתוח שונה, הגרפים הועלו בהזדמנויות שונות, והעובדה שכולם מתארים ניתוח של מניות אינה הופכת אותם ליצירה אחת. לפיכך, אני סבורה כי יש מקום לראות כל העתקה כהפרה בפני עצמה.

טענות הגנה שהעלתה הנתבעת

65. הנתבעת טוענת כי אף אם מדובר בהעתקה, מר מוטי כהן, המנהל את עמוד הפייסבוק שלה, הוא קבלן עצמאי שאינו עובד של הנתבעת וזו ממילא אינה מפקחת עליו בהתאם ומשכך גם פעילותו אינה מחייבת אותה. הסרת הגרפים האמורים מעמוד הפייסבוק שלה נעשתה מבלי להיוועץ עמה או ליידעה בעניין, והפניה של התובע לא הועברה אליה אלא אל מר מוטי כהן.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

66. בנוסף, טוענת הנתבעת שאף אם היו יחסי עובד-מעביד בין הצדדים, לפי הדין והפסיקה אחריות המעביד להפרת זכות יוצרים על ידי עובדו תוכר רק כאשר מדובר בהפרה משמעותית והמעסיק מעורב בהפרה או למצער מודע לקיומה (סעי' 17-18 לסיכומי הנתבעת, סעי' 21-22 לכתב ההגנה).

67. אני סבורה כי יש לדחות טענה זו.

68. מעדותו של מר גיורא אלון, מנכ"ל הנתבעת, עולה כי ההסכם בין בורסה גרף לבין מוטי הקנה למוטי את ההרשאה להעלות פוסטים לעמוד הפייסבוק בשם הנתבעת, בתור מנהל הקבוצה של הנתבעת.

בהקשר זה נחקר מר גיורא אלון:

ב"כ התובע: "ההסכם בין בורסה גרף לבין מוטי נחתם ב- מרץ 2012. האם לפני כן היה רשאי ביוזר של הנתבעת לעלות פוסטים בשם הנתבעת"

מר גיורא אלון: "לא כמנהל, רשאי כמו כל אדם שחבר בקבוצה, רשאי לעלות פוסטים"

ב"כ התובע: "לא בשם המשתמש של הנתבעת"

מר גיורא אלון: "נכון. כן."

בית המשפט: "מה ההבדל"

מר גיורא אלון: "אם היה מעלה מוטי כהן פוסטים היה נרשם תחת שם פרטי, ולא תחת מנהל הקבוצה כמו שהוא היום"

ב"כ התובע: "היום כשמוטי כהן מעלה פוסט בשם היוזר של בורסה גרף מה רואים שמי העלה את הפוסט"

מר גיורא אלון: "רואים את השם בורסה גרף ניתוח טכני. כפי שמופיע בנספחים"

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

(עמ' 16 ש' 8-22 לפרוטוקול)

69. לאור עדותו של מנכ"ל הנתבעת, מתייגרת השאלה האם מוטי הינו קבלן עצמאי או עובד של הנתבעת, כיוון שבעדותו הודה כי ניתנה למוטי הרשאה לפעול באתר של הנתבעת, בשמה. לפיכך, הנתבעת אחראית למעשיו של מוטי.

70. זאת ועוד, בחקירתו הנגדית נשאל מוטי האם לתובע הייתה סיבה לחשוב שהוא לא מייצג את הנתבעת. מוטי השיב- "לא כידוע לי" (עמ' 25 ש' 4-5 לפרוטוקול). עדות זו אף מחזקת את הטענה כי הנתבעת אחראית למעשיו.

71. כאשר מוטי פרסם פוסט באתר הנתבעת, הפוסט התפרסם תחת השם "בורסה גרף – ניתוח טכני". הדבר עולה גם מעדותו לעיל של מנכ"ל הנתבעת וגם ממוצג 12 לתצהיר התובע. על כן, אני סבורה כי יש לדחות טענת הנתבעת לפיה אין לייחס את אמירותיו ו/או מעשיו של מוטי אליה.

72. הנתבעת טוענת כי לא הייתה מודעת בזמן אמת להעתקות האמורות ולא הייתה מעורבת בהן עד להגשת התביעה. לטענתה, מר כהן לא יידע אותה בדבר פניית התובע אליו (סע' 19 לסיכומי הנתבעת).

73. לאור מסקנתי, כנ"ל, כי מר כהן הינו נציג הנתבעת אשר פועל בשמה ומטעמה, אינני מקבלת טענה זו.

74. עוד טוענת הנתבעת, כי הנחתו הבסיסית של מר כהן מאז ומתמיד הייתה שכל הזכויות בגרפים שמעלה התובע שייכים לנתבעת הואיל והיא הבעלים והמפתחת של התוכנה, כפי שגם בא לידי ביטוי בלוגו המוטבע באופן אוטומטי על הגרף בעת היווצרו על ידי התוכנה ולכן לא ראה מר כהן מניעה לעשות שימוש בגרפים האמורים. לטענתה, משמר כהן לא ידע ולא צריך היה לדעת כי לתובע זכויות בגרפים או במלל אין מקום לחייב בפיצויים מכוח סעיפים 58 ו-164(1) לחוק זכויות יוצרים (סע' 20 לסיכומי הנתבעת).

75. אכן, אני סבורה כי ניתן להתרשם מהתשובה של מר כהן שההעסקה נעשתה בתום לב וכי הגרפים והפוסטים הוסרו מידית לאחר תלונותיו של התובע (עמ' 24 ש' 13-14 לפרוטוקול). כמו כן לאחר תלונתו של התובע, ובזמן אמת, התנצל מר כהן על מעשי ההעסקה- כנ"ל.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

76. עם זאת, עולה מעדותו של מר כהן כי הוא העתיקם מהסיבה שבאותה התקופה היו אלו ניתוחים שהוא הסכים איתם (עמ' 22 ש' 1-2 לפרוטוקול) – אני סבורה כי לא די בכך כדי ללמד על תום לב.

77. זאת ועוד, סעיף 58 לחוק זכויות יוצרים מגדיר מיהו "מפר תמים":

"הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה."

78. לאור מסקנתי לעיל, כי מר כהן הינו נציג הנתבעת, הפועל בשמה ומטעמה, אני מוצאת כי אף אם לא ידע במועד ההפרה שקיימת לתובע זכות יוצרים ביצירות שהועתקו על ידו, לנוכח תפקידו וסמכותו בחברה, אני מוצאת כי היה עליו לדעת. לפיכך, אני סבורה כי יש לחייב את הנתבעת בתשלום פיצויים עקב ההפרה.

79. הנתבעת טוענת כי מתוך 11 "אירועים" שטוען התובע להעתקות, הצליחה לספור הנתבעת רק 7 העתקות של גרפים ושל המלל הנלווה, מתוכן טוען התובע כי הועתק טקסט רק ביחס ל- 5 (סע' 21 לסיכומי הנתבעת).

80. כפי שפורט לעיל, בפסק הדין התייחסתי ל- 6 יצירות של התובע, הכוללות גרפים וניתוח מילולי לצדם, עליהם לא נתנה הנתבעת קרדיט לתובע.

פיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק:

81. באשר לקביעת גובה הפיצויים ללא הוכחת נזק, קובע סעיף 56 לחוק זכויות יוצרים:

"56. (א) הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי בקשת התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים.

(ב) בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר, שיקולים אלה:

(1) היקף ההפרה;

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

- 1 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
- 2 (3) חומרת ההפרה;
- 3 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
- 4 (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;
- 5 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
- 6 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;
- 7 (8) תום לבו של הנתבע.
- 8 (ג) לעניין סעיף זה יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של מעשים, כהפרה
- 9 אחת"
- 10
- 11 82. ביחס לשיקולים המנויים בסעיף 56 לחוק זכויות יוצרים, אותם על בית משפט לשקול עובר
- 12 להחלטה על פסיקת פיצויים, טוענת הנתבעת כי הם מחייבים שלילת פיצוי כלשהו בעניינינו,
- 13 ולמצער פיצוי מינימאלי, משום שהעובדה כי נמצאה הפרה, אין משמעה בהכרח מתן פיצוי
- 14 למשל עת עסקין ב"זוטי דברים" כבעניינינו (סע' 22(1) לסיכומי הנתבעת).
- 15
- 16 83. מפקס הדין עולה כי הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובע באופן של העתקות
- 17 מלאות, ואף לקחה קרדיט לעצמה על ניתוחי התובע פרי מסקנתו האישית על מנת לקדם את
- 18 השירות שהיא נותנת. אין מדובר בזוטי דברים, ולכן אינני מקבלת טענה זו.
- 19
- 20 84. הנתבעת טוענת ביחס להיקף ההפרה כי מדובר בחמישה קטעי מלל קצרים הכוללים ביטויים
- 21 גנריים ומילות קישור המבטאים את המובן מאליו המשתקף בגרפים, ללא כל יצירתיות או
- 22 השקעה מינימאלית מצד התובע, כאשר בגרפים עצמם אין ולא יכולה להיות לתובע זכות
- 23 כלשהי ככל שמדובר ביצירות מוגנות.
- 24
- 25 85. כמו כן, טוענת הנתבעת כי מדובר בפרק זמן קצר של תשעה ימים בלבד, כאשר מיד עם קבלת
- 26 טענות התובע, הסיר מר כהן את כל הגרפים וקטעי המלל הנטענים והם אינם ניתנים לאיתור
- 27 היום. זאת ועוד, מדובר בחומרה מינורית ביותר של ההפרה, והיא בבחינת "זוטי דברים".
- 28
- 29 86. לטענת נתבעת, לתובע לא נגרם כל נזק ולא הובאו ראיות לנזק שכזה. לכל היותר הנזק הינו
- 30 בסך 6,000 ₪ כפי שהצהיר התובע מלכתחילה. הנתבעת מפנה לסיכומי התובע, שם נטען
- 31 "אכן, אין משמעות כלכלית ליצירות התובע לאחר פרק זמן של ימים ספורים" (סע' 46, שם).
- 32

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

87. הנתבעת מפנה לע"א 1007/10 מזל כהן נ' יאיר מדינה ואח' (17.2.2013), שם נקבע פיצוי בסך 20,000 ₪ בגין הפרה חמורה של זכויות יוצרים על ידי אתר שפרסם העתק של יצירות אומנות של המערערת תוך נטילת קרדיט על היצירה שלמה. שם אף נקבע כי הפיצויים צריכים לעמוד ביחס כלשהו לאומדן הנזק המשוער של המערערת ולא להביא להתעשרות שלא כדין על חשבון המשיבים.

88. הנתבעת טוענת כי לא זכתה לכל רווח בשל ההפרה, וכי גם כיום קיים שיתוף פעולה בין התובע לנתבעת הואיל והתובע ממשיך לעשות שימוש בשירותיה, לטענתה עובדה זו מדגישה את חוסר תום ליבו. (סעי' 22(2) - (7)22) לסיכומי הנתבעת.

89. בת"א (מחוזי ת"א) 2051/04 ש.אנגל מהנדסים בע"מ נ' קרני (15.8.2010) נפסק:

"בעניין שגיא התייחס בית המשפט לשאלה האם לצורך קבלת פיצוי סטטוטורי על התובע להוכיח כי נגרם לו נזק, ופסק: "לשם קב יעת אותו פיצוי יש לדרוש מן התובע מינימום ראיתי, ולו מזערי, על פיו יהיה בידי בית המשפט להפעיל שיקול דעתו ולבחור בפיצוי המתאים, מבין קשת האפשרויות הפתוחות בפניו בתחומי הסכומים שבסעיף...יש לפרוס בפני בית המשפט, בדיון או בחומר המובא בפניו, נקודות ייחוס כלשהן אשר יהא בהן כדי להדריך את בית המשפט בבחירת סכום הפיצוי הסטטוטורי" (פסקה 8).

90. בדומה, קבעה כב' השופטת שטרסברג כהן בעניין דקל, כי גם כאשר ברור שהתובע לא סבל כלל נזק ממשי והנתבע הרוויח מעט מאוד מן ההפרה - יש לפסוק פיצוי סטטוטורי, אם כי, במקרה זה, יטו בתי המשפט לפסוק פיצוי בשיעור המינימלי הקבוע בחוק (פסקה 18).

91. בהתייחס לשיקולים שינחו את בית המשפט בבואו לפסוק לתובע פיצוי סטטוטורי, נקבע בעניין שגיא כי:

"בבחירת סכום הפיצויים ללא הוכחת נזק שומה על בית המשפט לשים לנגד עיניו את שתי מגמות היסוד שבדיני זכויות יוצרים: האחת - פיצוי של בעל הזכות; השניה - הרתעתו של המפר ושל מפריס פוטנציאליים אחרים..." (עמ' 271)

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

92. עוד נקבע כי בקביעת גובה הפיצוי הסטטוטורי ישקול בית המשפט, בין היתר, את עוצמת ההפרה, מספרן ומשכן של ההפרות, סוג היצירה, אשמו של המפר, אופיו וגודלו של העסק המפר. כאשר ההפרה היתה ממושכת והניבה למפר רווחים למכביר, או כאשר המפר פועל בחוסר תום לב, יטו בתי המשפט לפסוק פיצויים בסכום המירבי (עניין **שגיא** בעמ' 272; ע"א 2392/99 אשרז עיבוד נתונים נ' טרנסבטון בע"מ, בפסקה 30; ט' גרינמן זכויות יוצרים 486 (2003)).

93. התובע העמיד את תביעתו על סכום של 100,000 ₪.

94. לאור המבחנים שנקבעו בסעיף 56 לחוק זכויות יוצרים והפסיקה שפורטה לעיל אשר יישמה מבחנים אלה, להלן שיקולי בעת קביעת סכום הפיצוי: אמנם פעלה הנתבעת שלא בתום לב כאשר העתיקה את יצירותיו של התובע, אך אין מדובר בהפרה ממושכת, אלא בהפרה שנעשתה בפרק זמן קצר, כשבועיים, ואף טופלה באופן מידי - כל היצירות שהועתקו הוסרו מיד עם פנייתו של התובע. כמו כן, נציג הנתבעת התנצל על מעשי ההעתקה.

95. זאת ועוד, מדובר במספר מצומצם של הפרות, 6 במספרן, בנוסף לכך לא הוכח כי ההפרות הניבו לנתבעת רווחים, ולא הוכח כי ההפרות גרמו נזק ממשי לתובע. עוד עולה מחומר הראיות כי טיב היחסים שבין התובע לנתבעת הוא כזה שעד היום משתמש התובע בתוכנת הנתבעת.

97. בנוסף, ביחס להפרת הזכות המוסרית, מצאתי כי ההפרה לא גרמה לפגיעה בכבודו או בשמו הטוב של התובע.

98. לכן, , ובשים לב לשיקולים אלה, אני סבורה כי יש להעמיד את סכום הפיצוי בגין הפרת זכות היוצרים הכלכלית והמוסרית על סך של 35,000 ₪. בנוסף, הנתבעת תישא בהוצאות בגין שכ"ט עו"ד בסך של 10,000 ₪.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 9951-10-12 פורת נ' קו מנחה - בורסה גרף בע"מ

תיק חיצוני: תיק עזר

ניתן היום, ח' סיוון תשע"ה, 26 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

ליאת הר ציון

ליאת הר ציון, שופטת

ניתן היום, ח' סיוון תשע"ה, 26 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

חתימה